

Stvoření a Bible

Texty na tento týden:

Gn 2,4; Mt 19,4–6; Ž 8,4–7; Jb 42,1–4; Iz 45,18; Sk 17,22–28

Základní verš

„Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. Volal mocným hlasem: ‚Bojte se Boha a vzdějte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.‘“ (Zj 14,6.7)

Začátek knihy Genesis tvoří základ pro další biblické texty, které odkazují na stvoření. Některé z těchto odkazů jsou přímé, jiné existují ve formě náznaků. Tyto nepřímé odkazy často opakují některá slova nebo myšlenky – bez doslovného citování textu. Příkladem může být 2K 4,6: „Neboť Bůh, který řekl ‚ze tmy ať zazáří světlo‘, osvítil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.“ Přímá zmínka o stvoření je například v Žd 4,4: „O sedmém dni je přece v Písmu řečeno: ‚I odpočinul Bůh sedmého dne od všeho svého díla.‘“ Zde je citován text z Gn 2,2.

Tento týden se zaměříme na různé zmínky o stvoření, které odkazují na záznam v knize Genesis a naznačují, že i ostatní bibličtí autoři chápali popis stvoření doslovně.

Stvoření v 2. kapitole knihy Genesis

Toto je rodopis nebe a země, jak byly stvořeny. V den, kdy Hospodin Bůh učinil zemi a nebe... (Gn 2,4)

“Odpověděl jim: „Nečetli jste, že Stvořitel od počátku, muže a ženu učinil je?“ A řekl: „Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo;“ takže již nejsou dva, ale jeden. A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ (Mt 19,4–6)

Osobní studium

Jak již bylo představeno v předchozích lekcích, text v Gn 1,1–2,3 je prvním popisem Božího stvoření světa. Je to základ pro vše ostatní, čemu jako křesťané věříme.

Popis stvoření tím však nekončí. Od Gn 2,4 až do konce druhé kapitoly je zaznamenáno mnoho detailů, které se týkají zejména stvoření lidí. I proto bychom text v Gn 2,4 měli chápat jako úvod k detailnějšímu popisu stvoření Adama a Evy. Je to jakési pokračování textu z Gn 1,26–29.

Mnozí teologové přišli s tvrzením, že první dvě kapitoly knihy Genesis nejsou vzájemně v souladu a jednotlivé záznamy si odporují. Na základě odlišností mezi popisy v první a druhé kapitole odvozují, že jde o dvě tradice, dva různé pohledy, dva různé autory a dva příběhy, které až v pozdější době neznámý „redaktor“ spojil v jeden. Toto tvrzení by bylo zřejmě pro Mojžíše a ostatní biblické autory překvapením. Pokud by tyto dva záznamy nebyly v souladu, tak je jisté, že by je autor nezaznamenal způsobem, který ukazuje na jejich propojení. S trochou nadsázky lze říci, že rozpory se nenacházejí v textech samých, ale u některých z těch, kteří je čtou.

Text v Mt 19,4–6 zaznamenává Ježíšovu odpověď na otázku farizejů o rozvodu. Ježíš cituje verše z Gn 1,27 a 2,24. Ukazuje, že oba verše vnímá jako popis té samé události – stvoření světa a prvních lidí. Jaké další důkazy ještě potřebujeme pro to, abychom věřili, že 1. a 2. kapitola knihy Genesis jsou v souladu a že obě popisují stvoření? Nejsme zde jen tak, „náhodou“. Nejsme zde, protože „máme štěstí“. Jsme bytosti stvořené k Božímu obrazu a popis stvoření v Gn 1 a 2 je Božím speciálním zjevením, které nám o našem původu zanechal.

Aplikace

Přečti si Gn 2. Jak ti tato kapitola pomáhá lépe porozumět, co znamená být člověkem, co znamená být stvořen k Božímu obrazu a co znamená mít svobodou vůli?

Stvoření v knize Žalmy

⁴Vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil: ⁵Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš? ⁶Jen maličko jsi ho omezil, že není roven Bohu, korunuješ ho slávou a důstojností. ⁷Svěřuješ mu vládu nad dílem svých rukou, všechno pod nohy mu kladeš. (Ž 8,4–7)

Osobní studium

Dnešní studium bude trochu odlišné od předchozích lekcí. Pozorně si přečti doporučené texty a pokus se odpovědět na položené otázky. Potom přemýšlej, co nového ses dozvěděl a co ti to naznačuje o autorech žalmů a jejich pohledu na Boha a stvoření.

Přečti si Ž 8 a porovnej ho s Gn 1. Jaké propojení v těchto textech vidíš? Která slova a slovní spojení jsou v obou textech stejná? Čemu věřil autor žalmu?

Přečti si Ž 104 (nejlépe celý, nezabere to více než čtyři minuty). Všimni si toho, jak tento žalm oslavuje Boha za jeho dobrotu. Jaké propojení vidíš mezi textem v Gn 1 a uvedenými verši v žalmu?

Verš 2

Verš 5–7

Verš 7–9

Verš 14

Verš 19

Verš 25

Všimni si, jak následnost v Ž 104 ukazuje na posloupnost v Gn 1. V uvedeném žalmu se nachází mnoho básnických obrazů. Poselství těchto veršů ukazuje na Boží sílu, moudrost, dobrotu a na závislost stvoření na Bohu.

Přečti si následující příklady ze žalmů a hledej jejich souvislost s Gn 1.

Ž 24,1.2

Ž 33,6

Ž 74,16.17

Ž 89,12

Žalmy jsou naplněné chválou Stvořitele. Někdy připomínají jazyk z Gn 1, jindy je všeobecný. Vždy však jde o popis stvoření, který je v souladu s Gn 1 a připomíná nám, že kniha Genesis je základem chápání našeho původu. Jsme Boží synové a Boží dcery.

Aplikace

Bůh nás stvořil jako syny a dcery. Přestože hřích způsobil, že jsme se od Boha vzdálili, Ježíš svým životem, svou obětí na kříži a vítězstvím nad smrtí umožnil, že jsme se opět mohli stát Božími syny a dcerami. Nežijme, jako kdybychom byli potomky organizmů, které vznikly náhodou kdysi dávno, kdesi v hloubkách oceánů. Žijme jako děti Stvořitele.

Stvoření v knize Jób

¹Jób na to Hospodinu odpovéděl: ²Uznávám, že všechno můžeš a že žádný záměr tobě není neproveditelný. ³Kdo smí nerozvážně zatemňovat úradek Boží? Ano, hlásal jsem, čemu jsem nerozuměl. Jsou to věci pro mě příliš divuplné, které neznám. ⁴Rač mě vyslyšet a nech mě mluvit; budu se tě ptát a poučíš mě. (Jb 42, 1–4)

Osobní studium

Přečti si Jb 38,1–21. Všimni si tématu stvoření v následujících verších:

Verše 4–7

Verše 8–11

Verš 12

Verš 16

Verš 19

Kontext knihy je pro pochopení poselství velmi důležitý. Jóba postihla velká tragédie. Snažil se pochopit, proč se něco takového stalo právě jemu – věrnému Božímu následovníku. V kapitolách 38 až 41 Hospodin odpovídá na Jobovy bolestné otázky tím, že mu připomíná svou stvořitelskou moc.

Po Boží argumentaci následují pokorná Jóbova slova (Jb 42,1–6). Proč Jób takto odpovéděl? Jób si uvědomil, že Bůh jako Stvořitel ho nekonečně přesahuje. Toto poznání jej vedlo k důvěře navzdory tomu, co se odehrálo. Jóbův příklad by nás měl povzbudit, abychom Bohu důvěřovali – bez ohledu na to, co se v našich životech odehrává. Mnoho otázek, co a proč se děje, zůstane nezodpovězených – alespoň zatím. Budeme mít celou věčnost na to, abychom pochopili to, čemu dnes nerozumíme a co se nám zdá nepochopitelné.

Prostřednictvím zázraku stvoření, který dnes chápeme o hodně lépe, než jak ho chápal Jób, bychom se měli učit důvěřovat Boží neuvěřitelné lásce a moci.

Aplikace

My, kteří žijeme po Kristově ukřižování, vidíme našeho Stvořitele i jako ukřižovaného Spasitele. Toto Jób neviděl – alespoň ne tak jasně jako my. Ježíšova oběť nás vede k důvěře v Boží dobrotu. Který obraz Boha je ti bližší: obraz Stvořitele nebo Spasitele? Proč? Který obraz byl podle tebe bližší Jóbovi? Tyto oba obrazy jsou neoddělitelné. Bůh nás nejen stvořil, ale také vykoupil z hříchu a smrti. Na konci věků stvoří nové nebe a novou zemi, abychom mohli žít navěky tak, jak to Bůh původně plánoval. Máme velkého Boha!

Stvoření v prorockých knihách

Toto praví Hospodin, stvořitel nebe, onen Bůh, jenž vytvořil zemi, jenž ji učinil, ten, jenž ji upevnil na pilířích; nestvořil ji, aby byla pustá, vytvořil ji k obývání: „Já jsem Hospodin a jiného už není“.
(Iz 45,18)

Osobní studium

Text u proroka Izajáše (45,18) zdůrazňuje Boží záměr připravit místo pro lidi. To, že země byla připravena pro existenci člověka, není náhoda.

Uvažujme o některých charakteristikách naší planety, které ji dělají vhodnou pro lidský život – na rozdíl od ostatních planet naší sluneční soustavy. (1) Máme dostatek vody. Existují určité náznaky o působení vody na Marsu, nenachází se tam však voda v takové formě jako na Zemi (moře, jezera, řeky...). Podobně jako Mars na tom jsou i ostatní známé planety. (2) Další jedinečnou vlastností planety Země je složení její atmosféry. Je v ní přibližně 21 % kyslíku a 78 % dusíku. Na jiných planetách převládá v atmosféře buď kyslík uhlíčitý, nebo hélium. Jen Země má atmosféru, která je vhodná pro život, jak ho známe. (3) Na rozdíl od ostatních planet naší sluneční soustavy je jen na Zemi takové rozpětí teplot, které je vhodné pro život. Je to způsobeno kombinací mnoha faktorů včetně vzdálenosti od Slunce, složení atmosféry, zemské hmotnosti a rychlosti rotace, která určuje délku dne a noci. Všechny tyto vlastnosti a ještě mnoho dalších způsobují, že Země je jediná známá planeta, která je vhodná pro život.

Jak následující texty souvisejí s událostmi, jež jsou popsány v Gn 1?

Iz 44,24

Iz 45,12

Jr 51,15.16

Am 4,13

Jon 1,9

Zach 12,1

Aplikace

Mark Twain kdysi řekl: „V mém životě jsou nejdůležitější dva dny. Den, kdy jsem se narodil, a den, v němž jsem pochopil, proč jsem se narodil.“ Přemýšlej o důsledcích původu lidí – tedy toho, že jsme Bohem stvořené bytosti. Proč je tak důležité správně pochopit, kým jsme, proč tu jsme a co může být naší nadějí ve světě, který sám o sobě naději nenabízí?

Stvoření v Novém zákoně

²²Pavel se tedy postavil doprostřed shromáždění na Areopagu a promluvil: „Athéňané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví. ²³Když jsem procházel vašimi posvátnými místy a prohlížel si je, našel jsem i oltář s nápisem: ‚Neznámému bohu.‘ Koho takto uctíváte, a ještě neznáte, toho vám zvěstuji: ²⁴Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli, ²⁵ani si nedává od lidí sloužit, jako by byl na nich závislý; vždyť je to on sám, který všemu dává život, dech i všechno ostatní. ²⁶On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. ²⁷Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko. ²⁸Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme, jak to říkají i někteří z vašich básníků: ‚Vždyť jsme jeho děti.‘“ (Sk 17,22–28)

Osobní studium

Při Pavlově veřejné řeči v Athénách byly v publiku určitě dvě skupiny filozofů: stoici a epikurejci. Stoici věřili, že v přírodě existuje určitý záměr a plán. Epikurejci toto tvrzení odmítali. Ani jedna tato skupina neznala pravého Boha, ale jejich argumenty o „plánu“ („designu“), jenž se nachází v přírodě, se podobaly zdůvodněním, o kterých lidé diskutují v současnosti. Je důležité si povšimnout, že Pavel se ve svém svědectví těmto pohanským myslitelům a intelektuálům odvolával na fakt, že Hospodin je Stvořitelem všeho – včetně lidstva. Pavel by se v mnoha věcech s těmito lidmi neshodl, proto se soustředil na to, v čem s ním budou určitě souhlasit – totiž že existujeme (žijeme). Na tomto základu začal Pavel budovat svůj argument. I zde vidíme, že stvoření je v Bibli důležitým tématem.

Přečti si tyto verše: Mt 19,4–6; L 3,38; J 1,1–3; 2K 4,6; Žd 4,4; Jk 3,9; 2Pt 3,5 a Ju 1,14. Je pozoruhodné, že každý z těchto novozákonních textů přímo nebo nepřímo odkazuje na popis stvoření, jak je zaznamenaný v knize Genesis. To opět dokazuje, že autoři Písma přijímali biblický popis stvoření jako hodnověrný.

I poslední kniha Nového zákona se opakovaně odvolává na Boha, který je Stvořitelem světa (například Zj 4,11 a 10,5,6). Stvoření se neudálo „náhodou“. Má svého Původce, který je hoden naší úcty. Jan nejenže věřil příběhu stvoření (J 1,1–3), ale v knize Zjevení popsal anděly a další nebeské bytosti, jež se klanějí tomu, „který stvořil nebesa, moře a všechno, co je v nich“ (Zj 10,6).

Aplikace

Lidé, kteří se potkali s Ježíšem, následovali jej, byli ochotni za něj položit život a trpěli pronásledováním, věřili, že jejich Spasitelem je Stvořitel nebe a země. Pokud bychom nepřijímali jejich víru ve Stvořitele, proč bychom měli věřit jejich zvěsti o Spasiteli?

Podněty k zamyšlení

Bible je kniha o Bohu a jeho vztahu k lidem a světu. Události stvořitelského týdne jsou jedinečné a nadpřirozené. Nacházejí se mimo možnosti vědeckého zkoumání přinejmenším ze dvou důvodů. (1) Stvoření je jedinečné. Jedinečné události se odehrávají jen jednou. Věda má velký problém s jedinečnými událostmi, protože je nemůže opakovat a testovat. (2) Události při stvoření měly nadpřirozený původ. Nebyly přirozeným důsledkem toho, jak Bůh usměřoval stvoření, ale byly jedinečným a přímým Božím zásahem. Věda se obírá pouze druhotnými příčinami a nepřijímá – alespoň v současnosti – žádná vysvětlení, která se zakládají na Boží činnosti.

Způsob, jakým se díváme na vznik světa a života na zemi, má velký vliv na naše pochopení přirozenosti člověka a jeho identity. To, jak vnímáme náš původ, je natolik důležité, že zprávu o tom dal Bůh hned na začátek Bible. Poselství Písma se zakládá na historickém popisu stvoření. Tvzení, že původ našeho světa můžeme poznat skrze vědu, znamená zároveň přesvědčení, že ho můžeme pochopit, aniž bychom věřili v Boží zásah. Tento předpoklad je nesprávný a přináší jen zmatek. „Lidé se budou snažit pochopit stvoření na základě přirozených zákonů a procesů. Bůh však nic takového nezjevil. Lidská věda nedokáže pochopit tajemství Boha v nebesích a vysvětlit zázrak stvoření, který učinil všemocný Bůh.“ (1SP 89)

Otázky k rozhovoru

- 1. Stvoření je významným tématem Bible. Existují nějaké důkazy o tom, že by bibličtí pisatelé vnímali stvoření jinak, než je zaznamenáno v prvních kapitolách Genesis, nebo že by někteří z nich měli pochybnosti o důvěryhodnosti některé části knihy Genesis? Proč je to důležité?*
- 2. Jaké důvody byste dovedli uvést pro odmítnutí myšlenky, že v přírodě existuje plán a záměr? A jaké důvody byste mohli přinést na potvrzení toho, že ve stvoření existuje plán?*
- 3. Ježíš potvrdil Mojžíšovu autoritu (L 16,29–31), včetně příběhu o stvoření (Mk 2,27.28; Mt 19,4–6). Jaký by měl být náš postoj k příběhu o stvoření na základě biblického záznamu?*